

Saaristoretki Örön linnakesaarelle 24.5.2016

50 merikettua on tässä otsikkokuvassa 24.5.2016 todella sotilaallisessa järjestyksessä matkalla Örön entiselle linnakesaarelle *Saaristomeren kansallispuistoon*. Bussi toi meidät vauhdikkaasti mutkitellen Kemiönsaaren kärkeen *Kasnäsiin*, josta varsinainen meriretkemme alkoi nopealla *M/S Sisselillä* edellisenä vuonna sotilaskäytöstä vapautuneelle Örön saarelle. Saarella varauduttiin uuteen turistikesään kunnostamalla satamaa, majoitustiloja sekä retkeilyreittejä. Örön erikoisuus valkeni meille alkukesän komeimman sään myötä. Saaren luonto oli 100 -vuotisen sotilaskäytön aikana säilynyt alkuperäiskunnossa. Varhaisen kevään vuoksi tosin saaren nimikkokukka, *Lännen Kylmänkukka* veteli viimeisiä henkosiaan tältä keväältä. Muualta Suomesta vastaavaa kaunotarta ei enää löydy. Vaikuttavia olivat tietysti entisen Pietarin merilinnoitukseen kuuluneen linnakesaaren huiman järeät 12 tuuman (305 mm) Obinov-tykit. Ne eivät taatusti tartu turistien matkamuistoiksi eikä saarelta saanut muutenkaan poimia risuakaan. Muutama vuosi sitten kettulauma oli vierailut kaukana hämmöttävällä Bengtskärin majakkasaarella. Juuri nämä Örön tykit olivat olleet ainoan kerran tosikäytössä tukien tuon saaren puolustajia neuvostohyökkäjiä vastaan.

Iloinen luontokierros huipentui keväisen iltapäivän saaristoajeluun takaisin majoituspaikkaamme *Kasnäsin kylpylähotellin*. Yllätys ja jopa elämys oli majoittuminen rivitalomaisiin tilaviin huoneisiin korkealle mäelle saaristomaiseman keskelle. Olin kertonut emännällemme edellisen Utö-retkemme upeasta saaristolaispöydästä. Kevään kauneimman illan päätteeksi oli vain todettava lähes yhdestä kettusuusta, että haaste oli otettu upeasti vastaan. Mahat pullollaan ketut taapersivat luksukoloihinsa. Tiedän jonkun tyhjentäneen baarikaappinsa kettukavereidensa kanssa aamua odotellessaan.

Terassiaamiaisen jälkeen edessä oli Kemiönsaaren opastettu kiertoajelu. Bussiin astui halla, *Halla Kuuluvainen*, joka reippaasti ja hauskasti johdatti meidät vuoden matkailukohteeksikin valitun saaristokunnan saloihin. Ensimmäinen etappi oli *Söderlångvikin kartano* pitkän ja kapean lahden pohjukassa. Taidemesenaatti ja kulttuuripersoona *Amos Anderson* oli ostanut paikan ja ”puolivaltakuntaa” kotisaareltaan 30-luvulla. Testamentissaan ja tietämättään *Amos* antoi mm. ketuille luvan tutustua kotimuseoonsa ja sen aarteisiin. Lepuuttava museo ikääntyville ketuillekin. Kartanon tuoleilla sai istua ja kuunnella oppaiden opastusta. Mieleen jäi ainakin se, ettei tämä *Anderson* mikään köyhä mies ollutkaan ja tykkäsi taiteesta. Tunnelmallisen *Cafe Vivanin* kotiruokalounas antoi voimia jatkaa matkaamme. Kiertelimme vanhan ruukkipaikkakunnan *Taalintehtaan* tunnelmallisilla kaduilla ja kujilla. Edessä oli mm. todellisen nostalgisen aikamatkan aika. Ruukkimuseon yhteydessä oli työläisasuntoja menneiltä vuosikymmeniltä. Pienistä sisustusyksityiskohdista repolaisetkin muistivat omaakin historiaansa. Pitkä ja asiantunteva rautaruukin toimintaa selvittävä selostus valaisi tämän haipuvan tehdasyhdyskunnan muutosta. Uskoa tulevaisuuteen kuitenkin oli ilmassa ja turismi yksi sen kivijalka. Loppukaffit ja kiitokset oppaalle. Oli sen verran mukavaa, että eiköhän mennä merelle ensi keväänäkin.

Jarmo Ratinen

Kuvat: Antero Takala ja myös Matti Ristimäki sekä Martti Turunen